

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9So/121/2014
Identifikačné číslo spisu:	4014200257
Dátum vydania rozhodnutia:	27.01.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:4014200257.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej, v právnej veci navrhovateľa: JUDr. N. O., bytom I., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 16. júna 2014, č. k. 23Sd/74/2014 - 24, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre zo 16. júna 2014, č. k. 23Sd/74/2014 - 24, **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom zo 16. júna 2014, č. k. 23Sd/74/2014 - 24, potvrdil rozhodnutie číslo XXX XXX XXXX 0 z 31. decembra 2013, ktorým odporkyňa podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“) a § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zamietla žiadosť navrhovateľa z 22. novembra 2013 o priznanie starobného dôchodku od 1. júna 1990. Zamietnutie žiadosti odôvodnila tým, že navrhovateľovi bol Vojenským úradom sociálneho zabezpečenia v Bratislave (ďalej len „VÚSZ“) od 1. júna 1990 priznaný starobný dôchodok podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb., pričom VÚSZ posúdil podmienky nároku na starobný dôchodok s prihliadnutím na znížený dôchodkový vek a zohľadnil aj doby zamestnania získané vo všeobecnom systéme dôchodkového zabezpečenia a navrhovateľovi bola zohľadnená všetka preukázaná doba. Priznanie starobného dôchodku podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb. vylučuje možnosť vzniku nároku na starobný dôchodok podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb., keďže poistencovi nemôže vzniknúť nárok na ten istý druh dôchodku za tie isté doby zamestnania.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že tento súd mal preukázané, že navrhovateľ vykonával službu vojaka z povolania viac ako 20 rokov a rozhodnutím Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia v Bratislave mu bol od 01.06.1990 priznaný starobný dôchodok podľa § 132 zákona č.

100/1988 Zb., ktorý sa považuje za výsluhový dôchodok. Pre výmeru dôchodku mu bola zhodnotená doba 36 rokov a 11 mesiacov a 5 dní, z toho 20 rokov v I. kategórii a 16 rokov v II. kategórii; pre zvýšenie dôchodku mu bola započítaná doba ďalšieho zamestnania po vzniku nároku od 18.05.1989 do 31.05.1990. Námitku navrhovateľa, že mu odporkyňa má zvýšiť starobný dôchodok o za dobu zamestnania v rozsahu 11 mesiacov a 5 dní, ktorá mu nebola zhodnotená pri priznaní starobného dôchodku nepovažoval za dôvodnú, lebo nárok na starobný dôchodok navrhovateľovi vznikol podľa predpisov účinných pred 01.01.2004, ktoré príslušnosť sociálnej poisťovne na rozhodnutie o tomto nároku vylučujú. Z uvedeného dôvodu krajský súd považoval za správny záver odporkyne, že vznik nároku na starobný dôchodok podľa zákona č. 100/1988 Zb. vylučuje možnosť vzniku nároku na starobný dôchodok podľa zákona č. 461/2003 Z. z., preto ak navrhovateľovi nebola zohľadnená celá doba zamestnania, na jej zohľadnenie je daná právomoc Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia, ktorý mu starobný dôchodok priznal. Z uvedených dôvodov krajský súd preskúmané rozhodnutie odporkyne potvrdil.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Podľa jeho názoru krajský súd vec nesprávne právne posúdil. Namietol, že krajský súd sa vôbec nezaoberal zvyškovou dobou v rozsahu 11 mesiacov a 5 dní a dobou od 18.05.1989 do 31.05.1990 v rozsahu 19 dní, ktorá mu nebola zohľadnená pre výšku starobného dôchodku. Odporkyňa ani súd nevzali do úvahy znenie § 176 zákona č. 100/1988 Zb. o odstránení tvrdosti zákona, pričom jemu do celého roku chýba len 6 dní. Poukázal na to, že za celé obdobie služby bol dôchodkovo poistený a odvody odvádzal jeho zamestnávateľ MNO do Sociálnej poisťovne. Podľa jeho názoru nie je správny záver krajského súdu, že Sociálna poisťovňa nie je príslušná v danej veci, nakoľko poistné za dobu 11 mesiacov a 5 dní bolo odvádzané do všeobecného systému a táto doba mu musí byť zhodnotená vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia. Z uvedených dôvodov žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa trvala na vecnej správnosti svojho rozhodnutia a navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil. Poukázala na skutočnosť, že navrhovateľovi bol priznaný starobný dôchodok podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb. od 1. júna 1990, pričom podmienky nároku na starobný dôchodok s prihliadnutím na znížený dôchodkový vek posúdil a sumu dôchodku aj so zohľadnením dôb zamestnania získaných vo všeobecnom systéme určil Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu bez pojednávania v súlade s § 250ja ods.2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Predmetom preskúmania bolo rozhodnutie odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa zo dňa 22.11.2013 o starobný dôchodok.

Vek 55 rokov, potrebný na nárok na starobný dôchodok podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb. navrhovateľ dovŕšil XX.XX.XXXX (predo dňom účinnosti zákona č. 461/2003 Z.z.) a k tomuto dňu splnil aj podmienky nároku na starobný dôchodok.

Žiadosťou zo dňa 22.11.2013 navrhovateľ požiadal odporkyňu o priznanie starobného dôchodku od 1. júna 1990 a k žiadosti pripojil podanie, v ktorom uviedol, že žiada započítať zvyškovú dobu služby a poistenia v rozsahu 11 mesiacov a 5 dní a dobu ďalšieho zamestnania od 18.05.1989 do 31.05.1990 v rozsahu 19 dní, ktoré mu neboli zhodnotené pochybením Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia.

Z obsahu administratívneho spisu VÚSZ v Bratislave vyplýva, že navrhovateľ je od 1. júna 1990 poberateľom starobného dôchodku, priznaného mu rozhodnutím Krajskej vojenskej správy Bratislava (KVS) z 3. júla 1990, č. 68233/2, podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov. Podľa uvedeného rozhodnutia mu bola zhodnotená doba zamestnania od 18. roku veku v rozsahu 36 rokov, 11 mesiacov a 5 dní, z toho 20 rokov v I. kategórii funkcií a 16 rokov v II.

kategorii, teda s prihliadnutím tak na dobu trvania služby vojaka z povolania ako aj dobu trvania tzv. „civilného“ zamestnania (v jeho prípade doba štúdia od 18.05.1952 do 31.08.1952). Pre výšku dôchodku mu bola započítaná doba 36 ukončených rokov, z toho 20 rokov v I. kategórii funkcií a 16 rokov v II. kategórii. Ku dňu vzniku nároku (XX.XX.XXXX) výmera starobného dôchodku navrhovateľa činila 3302 Kčs (86,5 % priemerného mesačného zárobku za roky 1989, 1988, 1987, 1986 a 1985), ktorá bola zvýšená za dobu zamestnania po vzniku nároku od 18.05.1989 do 31.05.1990 o 7 % priemerného mesačného zárobku (268 Kčs) na celkových 3570 Kčs mesačne od 01.06.1990. Rozhodnutie KVS bolo v konaní o odvolaní žalobcu potvrdené rozhodnutím Veliteľstva Východného vojenského okruhu č. 48469 z 03.08.1990. V tomto odvolacom konaní žalobca taktiež žiadal, aby mu pre výšku dôchodku bola zhodnotená aj zvyšná doba.

Podľa § 91 ods. 1 zákona č. 114/1998 Z. z. o sociálnom zabezpečení vojakov, ktoré je prechodným ustanovením zákona, starobné dôchodky z I. a II. kategórie funkcií, na ktoré vznikol nárok podľa doterajšieho predpisu a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, sa považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu účinnosti tohto zákona, a zvyšujú sa od tohto dňa o 12 %.

Podľa § 125 ods.13 zákona č. 328/2002 Z. z., ktoré je prechodným ustanovením zákona, výsluhové dôchodky priznané a vyplácané podľa § 89 ods. 2 a 3, § 91, § 92 ods. 2 a § 94 zákona č. 114/1998 Z. z. o sociálnom zabezpečení vojakov v znení neskorších predpisov sa odo dňa účinnosti tohto zákona považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti, a od tohto dňa sa zvyšujú o 10 %. Na výplatu týchto dôchodkov je príslušný útvar sociálneho zabezpečenia ministerstva alebo Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia. Výplata týchto dôchodkov sa financuje z osobitného účtu.

Z citovaných ustanovenia vyplýva, že starobný dôchodok navrhovateľa nie je výsluhovým dôchodkom ani podľa zákona č. 114/1998 Z. z. ani podľa zákona č. 328/2002 Z.z., za taký výsluhový dôchodok sa iba považuje, a to predovšetkým na účely ďalšej valorizácie tohto dôchodku.

Záver, že starobný dôchodok navrhovateľa nie je výsluhovým dôchodkom podľa zákona č. 114/1998 Z. z., resp. zákona č. 328/2002 Z. z. vyplýva aj z iného spôsobu výpočtu výsluhového dôchodku, ktorý je podľa § 28 zákona č. 114/1998 Z. z. a aj podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z. z. odvodený len od doby trvania služobného pomeru, kým starobný dôchodok navrhovateľa bol priznaný podľa všeobecného predpisu o sociálnom zabezpečení (zákon č. 100/1988 Zb.) a jeho výška bola odvodená od celej preukázanej doby, t. j. tak doby zamestnania vojaka z povolania ako aj doby tzv. civilného zamestnania.

Nárok na starobný dôchodok ako dávku sociálneho zabezpečenia navrhovateľovi vznikol od 01.05.1990.

Pokiaľ teda navrhovateľ namietal, že odporkyňa nesprávne vykladá ustanovenia zákona č. 100/1988 Zb. a mala rozhodnúť o jeho nároku na starobný dôchodok v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a zákonom č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, táto jeho námietka nie je dôvodná. Vznik nároku na starobný dôchodok podľa zákona č. 461/2003 Z. z. totiž neprichádza do úvahy v prípade vzniku nároku na starobný dôchodok podľa Piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. (§§ 132 a 133), teda podľa všeobecného predpisu o sociálnom zabezpečení.

V zmysle § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v konaniach o nárokoch na dávky a ich výplatu z dôchodkového zabezpečenia, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004, o ktorých nebolo do tohto dňa právoplatne rozhodnuté, za obdobie pred 1. januárom 2004, aj keď o uvedenej dávke, už bolo právoplatne rozhodnuté, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003.

Ak teda odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok s odôvodnením, že vznik nároku na starobný dôchodok a jeho priznanie podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb. vylučuje možnosť vzniku nároku na starobný dôchodok podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. v spojení s § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., rozhodla v súlade so zákonom.

Odvolací súd nezistil žiadnu formu diskriminácie navrhovateľa postupom odporkyne. Posúdenie nároku nebolo závislé od procesného postupu odporkyne, ale výlučne len od zákonnej úpravy dôchodkových nárokov.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že o dôchodkových nárokoch navrhovateľa je v zmysle § 142 v spojení s § 114 zákona č. 100/1988 Zb. a § 143d zákona č. 328/2002 Z. z. právomoc daná Vojenskému úradu sociálneho zabezpečenia, ktorý jediný mohol v danom čase rozhodovať aj o odstránení tvrdosti zákona podľa § 176 zákona č. 100/1988 Zb.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu podľa § 219 v spojení s § 250ja ods. 3 O.s.p. potvrdil.

Odvolací súd poznamenáva, že pokiaľ navrhovateľ uplatňuje nárok na zhodnotenie ďalšej doby zamestnania po vzniku nároku na starobný dôchodok, teda po 01.06.1990, ktorá mu pre zvýšenie starobného dôchodku nebola zhodnotená, o takom nároku je na jeho žiadosť príslušný rozhodovať taktiež Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 a § 205l ods. 2 O.s.p. tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.